

Antwoord van Gedeputeerde Staten op vragen van

A.J. Veerman (CDA)
(d.d. 1 juli 2026)

Nummer
4434

Onderwerp
Registratie en huisvesting arbeidsmigranten

Aan de leden van Provinciale Staten*Toelichting vragensteller*

In Q4 2025 publiceerde Omroep West een artikel waarin uiteengezet wordt hoe gemeenten in onze regio nauwelijks zicht hebben op hoeveel arbeidsmigranten er werken of wonen binnen de gemeente. In mei 2026 bleek uit conclusies van de Sociaal-Economische Raad (SER) dat er niet betrouwbaar vastgesteld kan worden hoeveel arbeidsmigranten in het Westland werken maar elders wonen. Doel van het onderzoek was juist van aannames af te komen en op basis van feiten het gesprek te kunnen voeren en knelpunten aan te gaan pakken.

Het onderzoek van economisch onderzoeks- en adviesbureau Decisio gaat uit van in totaal 180.000 arbeidsmigranten werkzaam in de provincie Zuid-Holland. Van bijna 6 op de tien arbeidsmigranten is de woonplaats onbekend, hun woonplaats is bij geen enkele overheidsinstantie bekend. Dit gaat om arbeidsmigranten werkzaam in tal van sectoren. Bijvoorbeeld bij distributiecentra, in de land- en tuinbouw, de logistiek, maar ook bijvoorbeeld in de schoonmaak, horeca, bouw en diverse ondersteunende diensten. Het gebrek aan inzicht bemoeilijkt goed huisvestingsbeleid en de bescherming van arbeidsmigranten tegen misstanden en uitbuiting. Het CDA stelt deze daarom de volgende vragen:

Vragen

Ondergetekende stelt aan het college van Gedeputeerde Staten de volgende vragen:

- 1. Is GS bekend met het artikel en het onderzoek zoals benoemd in de inleiding?*

Antwoord

Ja. GS is bekend met zowel het artikel als het onderzoek van Decisio. De bevindingen sluiten aan bij eerdere signalen dat het verkrijgen van een volledig en actueel beeld van het aantal arbeidsmigranten en hun verblijfplaats complex is. Tegelijkertijd biedt het onderzoek waardevolle inzichten in de omvang van arbeidsmigratie in Zuid-Holland en de daarmee samenhangende maatschappelijke, economische en ruimtelijke opgaven. Ook de provincie maakt gebruik van dergelijke onderzoeken om ontwikkelingen en trends beter in beeld te brengen.

2. *Hoe is GS voornemens invulling te geven aan de adviezen van de aanjager en facilitator huisvesting arbeidsmigranten, zoals in de GS brief van 16 juni jl, beschreven staan?*

Met amendement 1083, waarin budget wordt vrijgemaakt voor het verder aanjagen, wordt het mogelijk om aanvullende invulling te geven aan de lessen en aanbevelingen van de aanjager en facilitator huisvesting arbeidsmigranten. Samen met de afdoening van motie 2099 over grip op arbeidsmigratie informeren wij u uiterlijk in Q4 van 2026 over de manier waarop deze middelen zullen worden besteed.

Concreet betekent dit dat de provincie in ieder geval:

- regionale samenwerking tussen gemeenten, werkgevers en initiatiefnemers blijft stimuleren;
- partijen met elkaar blijft verbinden ;
- inzet op duidelijke communicatie naar betrokken partijen zoals gemeenten en huisvesters over provinciale kaders en mogelijkheden;
- de huisvesting van arbeidsmigranten blijft benaderen vanuit een integraal perspectief waarin economie, ruimte en volkshuisvesting samenkomen.

Gemeenten zijn in de Omgevingswet primair verantwoordelijk voor de besluitvorming over concrete huisvestingslocaties voor arbeidsmigranten. Met de Wet versterking regie volkshuisvesting is de huisvesting van arbeidsmigranten als aandachtsgroep onderdeel van de wettelijke volkshuisvestingsopgave. Provincies beschikken daarbij over instrumenten zoals volkshuisvestingsprogramma's (vanuit de Wet Versterking Regie volkshuisvesting), instructieregels en instructiebesluiten om de regionale opgave te borgen en, indien nodig, doorwerking naar gemeenten te verzekeren.

3. *Ervaart GS ook moeilijkheden om adequaat beleid te voeren vanwege het ontbreken van een sluitende registratie van arbeidsmigranten in Zuid-Holland? En wat doet het college om tot voldoende inzicht over werk en woonplaats van arbeidsmigranten te gaan beschikken?*

Antwoord

Ja, GS onderschrijven dat beter inzicht in de omvang en verblijfssituatie van arbeidsmigranten wenselijk is. Tegelijkertijd is het van belang te onderkennen dat de provincie geen verantwoordelijkheid of bevoegdheid heeft ten aanzien van de registratie van arbeidsmigranten. De verantwoordelijkheid voor de Basisregistratie Personen (BRP) ligt bij gemeenten en voor het Register Niet Ingezetenen (RNI) bij het Rijk.

Het ontbreken van volledig inzicht hangt mede samen met de wijze waarop registratie landelijk is georganiseerd. Arbeidsmigranten die korter dan vier maanden in Nederland verblijven kunnen worden geregistreerd in de Registratie Niet-Ingezetenen (RNI). In deze registratie wordt geen Nederlands verblijfsadres opgenomen. Daarnaast is bekend dat registraties niet altijd volledig en actueel zijn. Hierdoor is het lastig om op basis van registraties alleen een volledig en betrouwbaar beeld te verkrijgen van de feitelijke verblijfplaats van arbeidsmigranten.

GS ondersteunt daarom landelijke inspanningen om de informatiepositie te verbeteren. Dit gebeurt onder meer via bestuurlijke overleggen over de opvolging van de aanbevelingen van het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten (commissie-Roemer) en via overleggen en

deelname aan werkgroepen met de ministeries van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening.

Voor de regionale volkshuisvestingsprogramma's en de toekomstige regionale verdeling van de huisvestingsopgave voor aandachtsgroepen, waaronder arbeidsmigranten, is een zo goed mogelijk inzicht in aantallen van belang. Daarbij zullen gemeenten en regio's gebruikmaken van beschikbare databronnen, zoals de Landelijke Monitor Aandachtsgroepen, eventueel aangevuld met regionaal onderzoek.

4. *Het onderzoek stelt onder meer dat de leefbaarheid en vitaliteit van wijken waar arbeidsmigranten wonen onder druk kan komen te staan, en mede daarom inzicht van cruciaal belang is. Hoe pakt GS dit probleem aan?*

Antwoord

De verantwoordelijkheid voor leefbaarheid, toezicht en handhaving ligt primair bij gemeenten. De impact van huisvesting van arbeidsmigranten op de leefbaarheid wordt in belangrijke mate bepaald door de kwaliteit van de huisvesting en het beheer daarvan. Ervaringen uit gemeenten laten zien dat professioneel beheerde huisvestingslocaties, met voldoende voorzieningen, toezicht, een aanspreekpunt voor de omgeving en aandacht voor registratie van bewoners, kunnen bijdragen aan het verminderen van de druk op reguliere woningen in woonwijken. Daarmee kan kwalitatief goede huisvesting juist een positieve bijdrage leveren aan de leefbaarheid en het voorkomen van overbewoning en versnipperde huisvesting in de wijk.

Vanuit haar eigen rol zet de provincie zich via het Omgevingsbeleid in voor voldoende kwalitatief goede huisvesting voor arbeidsmigranten (SNF-normen), regionale samenwerking (op basis van de Wet Versterking Regie Volkshuisvesting) en een goede ruimtelijke inpassing van huisvestingslocaties. Daarbij merkt GS op dat juist een tekort aan passende huisvesting kan bijdragen aan ongewenste situaties, zoals overbewoning, druk op de leefomgeving en afnemende sociale cohesie.

GS begrijpt dat gemeenten bij het realiseren van huisvesting te maken hebben met complexe afwegingen, waaronder ruimtelijke belangen, draagvlak en maatschappelijke zorgen. Tegelijkertijd blijft de noodzaak bestaan om voldoende kwalitatief goede huisvesting te realiseren. Het gebrek aan volledig inzicht in aantallen arbeidsmigranten mag geen reden zijn om noodzakelijke huisvestingsoplossingen voor onbepaalde tijd uit te stellen.

GS acht het van belang dat gemeenten, werkgevers en andere betrokken partijen gezamenlijk blijven werken aan voldoende kwalitatief goede huisvesting. Daarmee kunnen juist de situaties worden voorkomen die aanleiding geven tot maatschappelijke zorgen en weerstand in de omgeving. De rol en mogelijkheden van de provincie zijn eerder uitgebreid beschreven in het kader van de Verkenning en het 'Birch-rapport'.

5. *Kan GS aangeven hoeveel gemeenten in Zuid-Holland een gemeentelijke verordening kennen, die de huisvesting van arbeidsmigranten regelt? Wordt daarin met name de registratie van arbeidsmigranten in de GBA conform de wettelijke voorschriften vermeld? Wordt daarop door de gemeenten gehandhaafd? Zo ja, middels welke maatregelen?*

Antwoord

GS beschikt niet over een actueel overzicht van gemeentelijke verordeningen die specifiek betrekking hebben op de huisvesting van arbeidsmigranten.

Gemeenten kunnen voor de huisvesting van arbeidsmigranten gebruikmaken van verschillende instrumenten, zoals omgevingsplannen, beleidsregels en lokaal huisvestingsbeleid. Het al dan niet opnemen van specifieke bepalingen over huisvesting of registratie van arbeidsmigranten is een gemeentelijke verantwoordelijkheid.

Inschrijving in de Basisregistratie Personen (BRP) is geregeld in de Wet Basisregistratie Personen. Toezicht en handhaving op de naleving daarvan behoren tot de taken en bevoegdheden van gemeenten. GS beschikt daarom niet over een overzicht van de wijze waarop individuele gemeenten hierop handhaven.

6. *Welke instrumenten en bevoegdheden heeft de provincie om gemeenten te ondersteunen bij het verbeteren van de registratie van arbeidsmigranten? Zijn er ook gemeenten waar dit goed gaat, en welke lering kunnen wij hieruit trekken?*

Antwoord

GS beschikt niet over wettelijke bevoegdheden ten aanzien van de registratie van arbeidsmigranten. Ook beschikt de provincie niet over instrumenten om gemeenten te verplichten of aan te sturen bij de uitvoering van hun registratietaken.

Het bijhouden van persoonsgegevens in de BRP/RNI is primair een verantwoordelijkheid van gemeenten en het Rijk. De arbeidsmigrant zelf is verantwoordelijk voor inschrijving. De provinciale rol bestaat uit het onder de aandacht brengen van knelpunten die gemeenten en andere betrokken partijen ervaren en het voeren van overleg met het Rijk over mogelijke verbeteringen van het stelsel.

GS beschikt niet over een vergelijkend overzicht waaruit blijkt welke gemeenten relatief goed of minder goed presteren op het gebied van registratie van arbeidsmigranten. Omdat registratie geen provinciale taak is, wordt dit niet door de provincie gemonitord. Het is daarom niet mogelijk hierover een onderbouwd oordeel te geven of generieke succesfactoren te benoemen.

7. *Het kabinet werkt momenteel aan een zorgplicht voor uitleners, zodat arbeidsmigranten correct ingeschreven worden in de BRP. Hoe bereid is GS deze implementatie voor? Snelheid is hier ook van waarde gezien de acute problematiek die hiermee gepaard gaat.*

Antwoord

De zorgplicht voor de registratie van arbeidsmigranten in de BRP wordt geregeld in de arbeidsmarktwetgeving (Wvta/Wta). Het betreft een bevorderingsplicht en een vergewisplicht voor uitleners. De uitvoering, het toezicht en de handhaving zijn rijksverantwoordelijkheden. De provincie heeft hierin geen wettelijke taak of bevoegdheid en treft daarom geen voorbereidingen voor de implementatie van deze zorgplicht. Wel was de provincie aanwezig bij overleggen waarin de uitwerking werd voorgelegd.

GS erkent het belang van een goede registratie en ondersteunt daarom maatregelen die bijdragen aan een betere registratie en een beter inzicht in de positie van arbeidsmigranten. De provincie volgt de ontwikkelingen daarom actief via bestuurlijke en ambtelijke overleggen met de ministeries van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, onder meer in het kader van de opvolging van de aanbevelingen van het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten (commissie-Roemer). Onderdeel hiervan is ook de oprichting van de Alliantie Work in NL. Dit is een landelijke publiek-private samenwerking van het Rijk, gemeenten, werkgevers, brancheorganisaties en andere partijen, gericht op het verbeteren van de ondersteuning van EU-arbeidsmigranten. Binnen deze alliantie worden in de arbeidsmarktregio's fysieke en mobiele Work in NL-punten (WIN-punten) ingericht, waar

arbeidsmigranten in hun eigen taal terecht kunnen voor informatie, advies en ondersteuning op het gebied van onder meer werk, huisvesting, zorg en registratie. Een belangrijk doel van de WIN-punten is het bevorderen van een correcte inschrijving in de Basisregistratie Personen (BRP).

GS verwacht dat verbeteringen in registratie kunnen bijdragen aan een beter inzicht in de huisvestingsopgave. Tegelijkertijd is reeds duidelijk dat er sprake is van een tekort aan kwalitatief goede huisvesting voor arbeidsmigranten. Daarom acht GS het van belang dat discussies over aantallen niet leiden tot vertraging van noodzakelijke huisvestingsinitiatieven. Het realiseren van voldoende kwalitatief goede huisvesting blijft onverminderd noodzakelijk.

Den Haag, 1 september 2026

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris, voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA mr. A.W. Kolff